

1 *Poliittinen ohjelma - puoluehallituksen 12.2. hyväksymä versio kenttäkierrokselle*
2
3 *Ohjelma lähetään lausunnolle jäsenyhdistyksille, työryhmille ja eduskuntaryhmälle 13.2. Palaute*
4 *annettava viimeistään 20.3.: ohjelmapalaute@vihreat.fi. Ohjelma hyväksytään puoluekokouksessa*
5 *Turussa 23.5.2010.*
6

7 **Vihreä tehtävä 2010–2014**

8

Sisällysluettelo

Vihreä laatuylhteiskunta.....	1
Operaatio maa.....	2
Ilmaston lämpeneminen uhkaa elämänmuotomme jatkuvuutta.....	2
Luontoarvomme on säilytettävä.....	2
Rakastamme elämää.....	3
Ketään ei saa sorsia.....	3
Tavoitteena hyvinvointi.....	4
Vihreä laatuylhteiskunta tarjoaa työtä ja hyvinvointia.....	5
Vihreän Suomen talouspolitiikka perustuu laatuylstrategiaan.....	5
Oikeudenmukaisuutta ja elämänlaatua.....	7
Vihreä verouudistus.....	8
Vihreys on vastuuta koko maailmasta.....	9

9

10 **Vihreä laatuylhteiskunta**

11

12 Vihreän politiikan tavoitteena on peruskorjata yhteiskunta lempeämmäksi, tasa-arvoisemmaksi ja
13 ympäristöystävällisemmäksi.

14

15 Tarvitsemme ekotehokkaan palvelutalouden, jossa nykyistä terveemmät ja pitkä-ikäisemmät ihmiset
16 kokevat voivansa vaikuttaa omaan elämäänsä.

17

18 Tarvitsemme monipuolisemmän luonnon, vivahteikkaamman lähiympäristön ja rikkaamman
19 kulttuuriympäristön.

20

21 Tarvitsemme lisää hiekkalaatikoita, enemmän nurmikkoja ja vähemmän asfalttia.

22

23 Tarvitsemme lisää oikeudenmukaisuutta ja tasa-arvoa, vähemmän köyhyyttä ja osattomuutta.

24

25 Haluamme hyvää ja tehokasta hallintoa, vähemmän byrokratiaa ja enemmän vastinetta verorahoille.

26

27 Haluamme antaa elollisille olennoille paremmat mahdollisuudet elää täyttä elämää ja toteuttaa omia
28 mahdollisuuksiaan. Muillekin, kuin vain ihmisille.

29

30 Tässä ohjelmassa kuvataan peruskorjaussuunnitelmaa, jota toteutamme. Paikallisesti, kansallisesti
31 ja globaalisti.

32

34 **Operaatio maa**

35 Luonto tarjoaa hyvinvointimme perustan. Siitä on pidettävä huolta.

36

37 Vihreä politiikka huomioi luonnon ja ympäristön kestävyuden kaikkialla, puhutaan sitten työstä,
38 asumisesta, kulutuksesta, liikkumisesta tai lämmityksestä.

39

40 **Ilmaston lämpeneminen uhkaa elämänmuotomme jatkuvuutta**

41

42 Ilmastonmuutoksen torjuminen edellyttää, että leikkaamme ilmastopäästöjä 80–95 prosenttia
43 vuoden 1990 tasosta vuoteen 2050 mennessä.

44

45 **On säädettävä ilmastolaki**, joka ilmaisee suomalaisten tahdon torjua ilmastonmuutosta,
46 velvoittavine päästöbudjetiteineen. Lisäksi on ahkeroitava kattavan, reilun ja kunnianhimoisen
47 kansainvälisen ilmastopöytäkirjan aikaansaamiseksi. Suomen on oltava edelläkävijä. Asialla on
48 kiire.

49

50 Energiantuotannossa on siirryttävä uusiutuvaan energiaan ja energian käyttöä on tehostettava
51 tuntuvasti. Esimerkiksi vanhojen rakennusten energiatehokkuutta voidaan parantaa peruskorjausten
52 yhteydessä.

53

54 Suurin osa kotitalouksien päästöistä syntyy liikkumisesta, ruuasta ja asumisesta. Kotitalouksien
55 ilmastopäästöjen vähentämiseen tulee kannustaa niin verotuksella kuin lisäämällä kuluttajien
56 tietoisuutta ympäristövaikutuksista esimerkiksi pakkausmerkinnöin. Suomeen tarvitaan
57 energianeuvontapalveluita kautta maan.

58

59 Pysyvän jätteen tuottaminen on tehtävä kannattamattomaksi. On siirryttävä kierrätysyhteiskuntaan,
60 jossa tavaroiden korjaaminen sekä raaka-aineiden uudelleen hyödyntäminen on kätevää ja
61 kannattavaa. Energiatehokkuus tarvitsee rinnalleen materiaalitehokkuutta.

62

63 **Luontoarvomme on säilytettävä**

64

65 Luonnonsuojelu ei saa jäädä ilmastopolitiikan jalkoihin. Ympäristökriisin ratkaiseminen vaatii
66 kokonaisvaltaista otetta kestävästä elämäntavasta ja talouden rakentamiseen. Luonnonsuojelu tarvitsee
67 uutta kunnianhimoa.

68

69 **Vesistöjen suojelemiseksi on puututtava maatalouden päästöihin.** Maatalouden ympäristötuet
70 on uudistettava. Tukitoimet tulee sijoittaa käytäntöihin, jotka todistetusti vähentävät
71 ravinnekuormitusta.

72

73 Haluamme Itämerestä kirkkaan, puhtaan ja kalaisan. Pian. Olemassa olevan vesivoiman käyttöä
74 voidaan tehostaa, mutta lisärakentamista ei tarvita. Kollajan ja Vuoksen altaiden hyödyt jäävät
75 niiden haittoja pienemmiksi. Virtavesiluonnon kannalta haitallisimmat pienet vesivoimalat,
76 esimerkiksi Hiitolanjoen alimmat yksiköt, voidaan jopa purkaa.

77

78 **Luonnon monimuotoisuus on turvattava.** Mustikan esiintymät ja metson kannat ovat taantuneet
79 nopeasti. Saimaannorppa on laji, joka on vaarassa hävitä kokonaan. Eikä se valitettavasti ole ainoa
80 esimerkki, jonka suojelemiseksi olisi tehtävä kaikki mahdollinen. Suojelun verkostoa on

81 laajennettava. Kymmenen prosenttia Suomen metsistä on suojeltava myös Oulu–Joensuu-linjan
82 eteläpuolella. Talousmetsien hoitotapoja on muutettava niin, että yhden puulajin pelloista tulee
83 monimuotoisia elinympäristöjä.

84
85 Laaja ojitus on muuttanut suomalaiset suot hiilinieluista päästöjen lähteiksi. Samalla on tuhottu
86 laajoja ekosysteemejä. Uusia luonnontilaisia soita ei pidä enää ottaa turvetuotannon käyttöön.
87 Jäljellä olevan suoluonnon suojelua on lisättävä ja ojitettuja soita on ennallistettava.

88
89 Luonto on Vihreille sydämen asia, jota on suojeltava myös sen itsensä takia.

90
91
92

93 **Rakastamme elämää**

94 Ihmiset viihtyvät elämässään, jos saavat rakentaa sen itse. Poliittisten päättäjien ei pidä yksin
95 määrätä elämän reunaehtoja, vaan kaikilla ihmisillä on oikeus vaikuttaa yhteiskunnan kehitykseen.
96 Myös vaalien välillä.

97
98 Vihreät tukee omatoimista yhteisöllisyyttä, joka luo hyvinvointia ja tuo mielekkyyttä elämään,
99 kaikissa ikäryhmissä. Me uskomme ihmisiin ja vapauteen. On voitava yrittää ja ottaa riskejä.

100
101 Tilojen tarjoaminen toiminnalle, kulttuurin vapaan kentän tukeminen ja yhteisöllisen asumisen
102 helpottaminen ovat esimerkkejä siitä, kuinka voidaan avata mahdollisuuksia mielekkäiden
103 elämäntapojen rakentamiseen myös alhaalta.

104

105 **Ketään ei saa sorsia**

106
107 Kaikilla on oikeus yhteiskunnan tasa-arvoiseen jäsenyyteen. Jos vähemmistöjen oikeudet on
108 turvattu, myös enemmistöstä huolehditaan. Pidämme oikeudenmukaisena sellaista yhteiskuntaa,
109 jossa mahdollisuudet ovat tasa-arvoisia, ja jossa tasa-arvo toteutuu myös käytännössä.

110
111 **Vammaisilla on oikeus täyteen elämään osana yhteiskuntaa.** Vaikeasti vammaisilla tulee olla
112 subjektiivinen oikeus tarpeellisiin avustaja- ja tukipalveluihin. Vammaisten työllistymistä on
113 tuettava. Rakentamisen, liikenteen ja tietotekniikan esteettömillä ratkaisuilla helpotetaan monien
114 ihmisryhmien elämää. Mihin vammaisen pääsee pyörätuolilla, pääsee myös ikäihminen
115 rollaattorilla tai isä lastenrattaiden kanssa.

116
117 **Vihreiden tavoite on murtaa miehiä ja naisia kahlitsevat kulttuuriset rakenteet.** Jokaisella on
118 oikeus yhtäläisiin mahdollisuuksiin sukupuolestaan, sukupuoli-identiteetistään ja sukupuolen
119 ilmaisutavasta riippumatta. Naisten ja miesten sukupuolittuneet ongelmat ovat erilaisia. Naisia on
120 vähemmän yritysten ja hallinnon johtopaikoilla, miehet ovat yliedustettuina niin huipulla kuin
121 pohjalla.

122
123 Miesten oikeutta isyyteen ja naisten asemaa työmarkkinoilla on vahvistettava. Vanhemmuuden
124 kustannukset on jaettava kaikkien työnantajien kesken. Vanhempainvapaan kokonaisuudesta on
125 pidennettävä ja osa vapaasta on korvamerkittävä toiselle vanhemmalle. Yksinhuoltajat ja
126 etävanhemmat tarvitsevat erityistä huomiota osakseen.

127
128 **Perheitä on kohdeltava yhdenvertaisesti.** Samaa sukupuolta olevilla pareilla pitää olla oikeus
129 solmia avioliitto ja täydet adoptio-oikeudet. Suomeen tarvitaan sukupuolineutraali avioliittolaki.

130
131 Väkiä vastaan on taisteltava ankaralla puuttumisella. Lähisuhdeväkivallan ja viharikosten
132 tunnistamista, tilastointia ja torjumista on tehostettava. Kouluissa on opetettava kunnioittamaan
133 erilaisuutta. Silloinkin, kun on itse erilainen.
134
135 Maailmankatsomuksen ja uskonnon vapautta on puolustettava ja valtion tulee kohdella kaikkia
136 uskonnollisia yhteisöjä tasaveroisesti. Yrityksille pitää antaa oikeus korvamerkitä kirkolle menevä
137 yhteisöveron osuus mille tahansa uskonnolliselle yhteisölle tai valtion kehitysapubudjettiin.
138
139 **Monikulttuurisuus ei ole Vihreille ideologia vaan fakta.** Vihreä maahanmuuttopolitiikka nojaa
140 ratkaisukeskeisyyteen ja maltillisuuteen, sillä muuttoliikkeet aiheuttavat aina myös haasteita.
141 Avainasemassa ovat kielenopetus, työllistyminen ja syrjinnän ehkäisy. Kielen oppiminen on
142 jokaisen Suomessa asuvan oikeus, mutta se on myös velvollisuus.
143
144 Kotouttamispolitiikan on perustuttava vahvoille yhteisille arvoille: demokratian, ihmisoikeuksien ja
145 yhdenvertaisuuden kunnioittamiselle. Suomen lainsäädäntö perustuu näihin periaatteisiin.
146 Poikkeuksia ei myönnetä kulttuuritaustan perusteella kenellekään.
147
148 Tavoitteena hyvinvointi
149
150 Vihreät haluaa, että mummot ja vaarit saavat laadukasta hoivaa ja huolenpitoa. Päiväkotien ja
151 koulujen pitäisi olla turvallisia paikkoja, ryhmien riittävän pieniä. Terveyskeskuksesta pitää saada
152 aikoja. Vihreät haluaa turvata laadukkaat peruspalvelut.
153
154 Vastuuta palveluiden laadusta ei voida ulkoistaa – jos kaikki ulkoistetaan, mitään ei olla sisäistetty.
155 Yritys ei ole automaattisesti dynaamisempi, tehokkaampi, laadukkaampi, luovempi ja halvempi
156 kuin kunta tai kansalaisjärjestö. Palvelut kannattaa ostaa ulkopuolelta silloin kun se on perusteltua,
157 mutta ensisijaisesti on keksittävä keinot tuottaa julkisia palveluita uusin tavoin. Julkisiin palveluihin
158 tarvitaan tehoa laadusta tinkimättä.
159
160 Sosiaali- ja terveyspolitiikan on lähdeävä varhaisesta puuttumisesta ja ennaltaehkäisystä. Se
161 pelastaa syrjäytymisvaarassa olevia, tuo lisää terveitä elinvuosia ja säästää rahaa. Esimerkiksi
162 monia sairauksia voidaan ehkäistä elämäntapoja muuttamalla. Terveellinen ruoka, vähäpäihtäinen
163 elämäntapa ja liikunta ovat asioita, joita kannattaa edistää. Kuntia on kannustettava
164 terveydenedistämiseen ja varhaiseen puuttumiseen valtionosuuksilla.
165
166 Lupaamme ihmisille enemmän ja parempia vuosia, asuinpaikasta riippumatta. Terveyspalveluiden
167 tuottaminen on siirrettävä 40–60 peruspalvelupiiriin. Näin rahat riittävät paremmin.
168 Terveyskeskukset on saatava kuntoon ja terveydenhuollon painopiste on siirrettävä
169 perusterveydenhuoltoon. Duunarimies kuolee kuusi vuotta toimihenkilömiestä aiemmin. Suomen
170 valtaisten terveyserojen kaventaminen on asetettava terveyspolitiikan keskeisimmäksi tavoitteeksi.
171
172 Toimintatapoja on uudistettava. Huono johtaminen, huono työilmapiiri ja tarkoitukseton byrokratia
173 turhauttavat kenet tahansa. Heikot mahdollisuudet suunnitella omaa uraa ja vaikuttaa työn sisältöön
174 heikentävät työpaikan houkuttelevuutta. Nuoret ihmiset haluavat myös sovittaa työn ja vapaa-ajan
175 paremmin yhteen. Mikäli julkisella sektorilla ylipäättänsä ei löydetä ratkaisuja näihin asioihin,
176 ihmiset hakeutuvat muualle töihin.
177
178 Mielenterveystyössä on panostettava varhaiseen hoitoon. Ongelmat näkyvät jo varhain, mutta niihin
179 puututaan vasta kriisivaiheessa. Se on sekä epäinhimillistä että kallista. Jo syntyneiden ongelmien
180 hoitamiseksi tarvitaan nykyistä enemmän mielenterveysmäärärahoja. Erityisesti on panostettava

181 lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen riittävyyteen.

182

183 Ikääntyvät tarvitsevat laadukasta hoitoa ja tukea kotona asumiseen niin kauan kuin se on
184 mielekästä. Omaishoito ja kotipalvelut tulevat myös halvemmaksi kuin vieläkin liikaa käytetty
185 laitoshoido. Laitoshoidossa olevalla vanhuksella tulee olla oikeus valita asuinpaikkansa.

186

187 Lapset tarvitsevat kuralätköiden ja jätskin lisäksi parempaa päivähoitoa pienemmissä ryhmissä
188 lähellä kotia. Pienet koululaiset tarvitsevat laadukasta iltapäivähoitoa ja turvallisen koulumatkan.
189 Jos perheissä on erityisiä ongelmia, tarvitaan erityistä tukea. Varhain.

190

191 Nuoria koskevissa kysymyksissä valtaa ja vastuuta on annettava nuorille itselleen. Nuorille on
192 annettava vapaata julkista tilaa, jossa on mahdollisuus rauhoittua ja riehaantua. Leikkidemokratian
193 sijaan nuorille on saatava aito edustus heidän asioitaan ja asemaansa käsitteleviin työryhmiin ja
194 neuvottelukuntiin. Nuorisojärjestöjen rahoituksessa on keskityttävä nuorten omaehtoisten
195 harrastuksien tukemiseen.

196

197 Palveluiden turvaamiseksi kuntien määrää on vähennettävä merkittävästi. Kunnille on kehitettävä
198 parempia kannustimia kuntaliitosten lisäämiseksi. Erityisenä tavoitteena on oltava suurten
199 kaupunkiseutujen eheyttäminen. Maankäytön ja liikenteen suunnittelu edellyttää toimivaa ja
200 demokraattista seutuhallintoa.

201

202 Kaupungit ja kunnat on suunniteltava niin, että sujuva ja edullinen joukkoliikenne toimii
203 mahdollisimman monille. Eheä yhdyskuntarakenne takaa, että mahdollisimman monet löytävät
204 päivittäispalvelunsa kävely- tai pyörämatkan päästä.

205

206 Alueelliset keskuksot on kytkettävä toisiinsa raiteilla. Autoilun vähentäminen tekee ympäristöstä
207 miellyttävämmän, vähentää päästöjä ja edistää terveyttä. Liikenneinvestoinnit on kohdistettava
208 ensisijaisesti raiteisiin. Vihreiden tavoitteena on, että raideliikenne tekee Suomen sisäiset lyhyet
209 lentoreitit tarpeettomiksi.

210

211

212

213 **Vihreä laatuyhteiskunta tarjoaa työtä ja hyvinvointia**

214 Vihreässä laatuyhteiskunnassa tavoitellaan kestävämpää ja laadukkaampaa elämää. Perinteisesti
215 mitattu talouskasvu ei ole vuosiin lisännyt ihmisten onnellisuutta, mutta ympäristön kantokyky on
216 ylitetty moneen kertaan. Tarvitsemme lisää laatua tuotteisiin ja elämään. Yhteiskuntapolitiikan
217 onnistumista on alettava mitata bruttokansantuotetta paremmalla ja monipuolisemmalla
218 hyvinvoinnin mittarilla, esimerkiksi Genuine Progress Indexillä. GPI on "aidon kehityksen
219 indikaattori", joka ottaa huomioon perinteistä bruttokansantuotetta kattavammin hyvinvoinnin eri
220 ulottuvuudet rahamääräisinä.

221

222 Muutosta tarvitaan: väestö ikääntyy, työn globaali uusjako vie tuotantoa ulkomaille ja ilmastokriisin
223 voittaminen vaatii suuria ponnistuksia. Tarvitaan vihreää talouspolitiikkaa. Vihreä talous on
224 palveluvaltainen, energiatehokas ja säästeliäs. Se tuottaa parempaa elämää paremmassa
225 ympäristössä.

226

227 **Vihreän Suomen talouspolitiikka perustuu laatustrategiaan**

228

229 Yrittäjyys, kotimainen osaaminen, pitkälle jalostetut tuotteet, monipuolisen palvelutalouden

230 vahvistaminen, energiatehokkuus, säästäväinen luonnonvarojen käyttö ja uusiutuva energia ovat
231 vihreän talouspolitiikan lähtökohdat.

232

233 **Haluamme tehdä yrittämisestä helpompaa:** yrittäjän palvelut pitää saada yhdeltä luukulta,
234 ensimmäisen työntekijän palkkaamista on helpotettava ja yrittäjien sosiaaliturva on saatava
235 kuntoon. Suomesta puuttuu kansainvälisessä vertailussa satoja tuhansia kotimaiseen kysyntään
236 perustuvia työpaikkoja. Laatuysteiskunnassa on lähipalveluita ja pienempikin taajama elättää
237 ravintoloitsijan. Tarvitsemme lisää pieniä ja keskisuuria yrityksiä, koska ne työllistävät.

238

239 **Suomesta on tehtävä energiaa ja materiaaleja tehokkaimmin maailmassa käytävä talous.**
240 Puhtaan teknologian alat ovat vahvassa kasvussa maailmalla. Perinteinen suomalainen hyve,
241 säästäväisyys, on mahdollista kääntää kilpailuvaltiksi. Tarvitsemme panostusta energiatehokkuuteen
242 ja uusiutuvaan energiaan esimerkiksi ulottamalla syöttötariffit koskemaan kaikkea uusiutuvaa
243 energiaa. Pientalojen lämmityksessä voitaisiin siirtyä öljystä ja suorasta sähkölämmityksestä
244 maalämpöön ja pelletteihin. Maatilojen biokaasu pitää saada hyötykäyttöön.

245

246 **Suomen on oltava uuden energiatekniikan edelläkävijä.** Se vaatii rohkeutta omiin kokeiluihin
247 kansainvälisten kokemusten odottelun sijaan. Älykkäät sähköverkot, passiivitalot, pientuulivoima ja
248 sähköautot ovat tulevaisuutta, jota on ryhdyttävä tekemään nyt.

249

250 **Puu on yhä Suomen tärkein luonnonvara.** Puunkäytön tavoitteena tulee olla monipuolistaminen
251 ja jalostusasteen nosto: ei vain paperia ja sellua, vaan myös kirjoja, lääkkeitä, biomuoveja, taloja ja
252 huonekaluja. Suomen metsäsektorin on monipuolistuttava kokonaisuudessaan. Se on sekä talouden
253 että ympäristön etu.

254

255 **Vihreän talouden infrastruktuuri kuten hajautettu energiantuotanto luo työpaikkoja koko**
256 **Suomeen.** Esimerkiksi metsä- ja peltoenergian edistämässä on edelleen paljon tekemättä. Koko
257 maan kehittämistä tukisivat myös laajakaistan ulottaminen joka niemeen ja notkoon sekä
258 junayhteyksien määrätietoinen lisääminen.

259

260 Suomalainen maatalous voi kilpailla vain puhtaudella, laadulla ja eettisyydellä. Luomutuotanto
261 ansaitsee vihdoin määrätietoista edistämistä. Tuotantoeläimillä puolestaan on oltava mahdollisuus
262 lajityypilliseen käyttäytymiseen. Kaiken ei pidä olla sallittua talouden nimissä, siksi turkistarhaus
263 on lopetettava siirtymäajan jälkeen.

264

265 **Korkea osaaminen on Suomelle hyvä tulevaisuudenturva.** Yliopistojen perusrahoitusta on
266 vahvistettava, jotta tulevaisuudessa tuotetuissa tavaroissa olisi enemmän ajatusta kuin materiaa.
267 Ammatillisen koulutuksen laatua on parannettava ja toisen asteen opiskelupaikka pitää taata
268 jokaiselle nuorelle. Sisäänottomääriä eri koulutusaloilla on muutettava vastaamaan enemmän
269 yhteiskunnan tarpeita. Ei ole kenenkään etu, että nuoret kouluttautuvat aloille, joilla ei ole
270 työllistymismahdollisuuksia. Opiskelupaikkoja on oltava tarjolla ympäri Suomea erilaisissa
271 ympäristöissä. Perus-, toisen asteen ja tutkintoon johtava korkea-asteen koulutus on säilytettävä
272 maksuttomana.

273

274 **Tekijänoikeuslaki on tietoyhteiskunnan perustuslaki.** Nykyinen lainsäädäntö on jäänyt teknisen
275 kehityksen jalkoihin. Pahimmillaan tekijänoikeuslaki tulee uuden luovuuden tielle estämällä vanhan
276 hyödyntämistä uusien teosten raaka-aineena. Toisaalta teollisuus on pyrkinyt hivuttamaan tekijöille
277 kuuluvia oikeuksia itselleen.

278

279 Tekijöiden, kuluttajien ja töiden tilaajien oikeuksista on löydettävä uusi, toimivampi kompromissi.
280 Teokset ja patentit tarvitsevat suojaa myös jatkossa. Suoja-aikaa määrittävää lainsäädäntöä pitää
281 kehittää monipuolisemmaksi, joustavammaksi ja tapauskohtaisemmaksi. Laki ei saa rajoittaa uuden

282 kulttuurin luomista, vaan päinvastoin kannustaa tuottamaan sisältöjä, palveluita, tiedettä ja taidetta.
283
284 Tekijänoikeuslainsäädäntö ei saa olla esteenä kansallisesti tärkeiden arkistojen, kuten esimerkiksi
285 sanomalehtien ja Yleisradion aineistojen, avaamisessa yleisölle myös netissä.
286
287 Perustuslaki säättää oikeudet kulttuuriin ja sivistykseen ihmisten perusoikeuksiksi. Sama periaate on
288 ulotettava myös sähköiseen aineistoon. Netin käyttö on jokaisen kansalaisen perusoikeus. Kirjastot
289 ovat toimineet sivistysperintömme inhimillisinä käyttöliittyminä. On tärkeää, että kirjastot
290 säilyttävät perinteisen tehtävänsä, vaikka kasvava osa niiden tarjonnasta muuttuukin digitaaliseksi.
291 Kansalaisten tarvitsemat tietoyhteiskunnassa tarvittavat tukipalvelut on hoidettava kirjastolaitoksen
292 kautta.
293

294 **Oikeudenmukaisuutta ja elämänlaatua**

295
296 Vihreä talouspolitiikka tavoittelee elämänlaatua ja oikeudenmukaisuutta: sitä, että kaikista
297 huolehditaan. Tuloeroja on pienennettävä ja köyhyyttä vähennettävä. Lasten luokkayhteiskunta on
298 vihdoinkin purettava. Myös työelämän on joustettava elämäntilanteiden mukaan.
299

300 **Perusturvaa on parannettava köyhyyden voittamiseksi.** Erityisesti työttömien perusturvaan
301 tarvitaan korotus. Toimeentulotuen perusosa on siirrettävä Kelan maksettavaksi. Se helpottaa
302 merkittävästi köyhimpien asemaa yhdenmukaistamalla käytäntöjä ja vähentämällä byrokratiaa.
303 Puolison tulojen vaikutus eri etuuksiin pitää poistaa. Karensiajoista on luovuttava, jotta kaiken
304 työn vastaanottaminen olisi taloudellisesti kannatettavaa. Perusturva ei saa katketa ihmisen
305 elämäntilanteen muuttuessa. Ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa on muutettava pätkätyöläisten
306 kannalta toimivammaksi siten, että tukikuukausia kertyy ensimmäisestä työkuukaudesta lähtien
307 työajan mukaan.
308

309 Opiskeleminen on käsitettävä opiskelijoiden työksi, josta hyöttyy koko yhteiskunta. Opiskelijoiden
310 päivittäinen toimeentulo on turvattava riittävällä opintotuella, joka tulee saattaa muiden edunsaajien
311 kanssa samalle viivalle. Jatko-opiskelijat tulee rinnastaa selkeästi joko opiskelijoihin, työssä käyviin
312 tai työttömiin, ja heidän tulee nauttia näiden ryhmien kanssa tasaveroisia etuuksia.
313

314 Vihreiden lopullisena tavoitteena on kaikille kansalaisille kuuluva nykyiset minimietuudet korvaava
315 perustulo. Se oli paras tapa järjestää perusturva niin, että kaikkien toimeentulo taataan ja työn
316 vastaanottaminen kannattaa aina. Se sopii ratkaisuksi kaupunkien epätyypillistyville
317 työmarkkinoille, mutta myös maaseudulle, jossa toimeentulo koostuu useista pienistä puroista.
318 Perustulo on myös työllisyyspolitiikkaa, koska se madaltaa kynnystä ottaa vastaan työtä.
319

320 Perusturvan uudistuksen lisäksi myös työlainsäädäntöä on päivitettävä ajan tasalle. Työnantajien on
321 liian helppoa kiertää työntekijöille taattuja oikeuksia käyttämällä pätkätyövoimaa, jolla näitä
322 oikeuksia ei ole. Myös palkkioista on maksettava eläkemaksut. Tapauksissa, joissa työn teettjä
323 odottaa työntekijän olevan käytettävissä tarvittaessa, on maksettava varallaolokorvauksia. Sijaisille,
324 osa-aikaisille ja määräaikaisille työntekijöille sekä apurahalla eläville on saatava mahdollisimman
325 samanlaiset edut kuin kiinteässä kuin työsuhteessa oleville. Alihankkijoille on pitkäkestoisemmissa
326 yhteistyösuhteissa taattava samankaltainen turva kuin vakinaiselle työvoimalle.
327

328 **Työurien pidentäminen on välttämätöntä vastattaessa ikääntymisen haasteeseen.** Ihmisten
329 jaksamista työelämässä on parannettava. Myös työn on joustettava erilaisissa elämäntilanteissa ja
330 työuran loppupäässä. Joskus on voitava löysätä tahtia esimerkiksi perheen tai vaikka omaisen
331 hoivaamisen vuoksi. Suunnan vaihtamista esimerkiksi uudelleen kouluttautumalla on helpotettava.
332
333

333 **Vihreä verouudistus**

334

335 **Suomi tarvitsee vihreän verouudistuksen**, jonka tavoitteena on parantaa verotuksen
336 oikeudenmukaisuutta ja ympäristöohjaavuutta.

337

338 Talouskriisin aiheuttama velkaantuminen ja väestön ikääntymisestä johtuva valtiontalouden
339 kestävyysvaje vaativat veronkorotuksia. Verojen korottaminen ei ole itsetarkoitus, mutta Vihreät
340 mieluummin korottaa veroja kuin leikkaavat tärkeitä palveluita tai etuuksia.

341

342 Kestävä julkinen talous edellyttää korkeaa työllisyysastetta. Kun verotusta joudutaan kiristämään,
343 on parempi aloittaa muista veroista kuin tuloverosta, koska työnteon kannustinten tulee säilyä
344 vahvana. Pienituloisten verotusta pitäisi työnteon kannattavuuden parantamiseksi päinvastoin
345 pystyä jopa keventämään.

346

347 Vihreät haluaa siirtää verotuksen painopistettä kulutus- ja ympäristöveroihin. Ympäristöverot voivat
348 osaltaan vahvistaa julkista taloutta, vaikka niiden ensisijainen tarkoitus on ohjata kulutusta ja
349 tuotantoa kestävämmille urille. Verotuksen ympäristöohjaavuutta on parannettava erityisesti
350 päästökauppasektorin ulkopuolella eli asumisessa, liikenteessä, maataloudessa ja resurssien
351 käytössä. Vihreät ovat valmiita myös arvonlisäveron korotukseen.

352

353 Vihreän verouudistuksen tavoitteena on myös oikeudenmukaisuus. Veronkorotusten kokonaisuuden
354 on oltava sellainen, ettei taakka käy pienituloisille kohtuuttomaksi. Kulutukseen ja ympäristön
355 kuormittamiseen kohdistuvat veronkorotukset koskettavat yhtä lailla pieni- ja suurituloisia. Siksi
356 veropaketissa on oltava osia, jotka kohdentuvat voimakkaammin vauraammalle väestölle.

357

358 Kaikkien on osallistuttava taantuman ja ikääntymisen laskujen maksamiseen, siksi myös
359 pääomatuloja saavien on kannettava osa kasvavasta verotaakasta. Tuloerojen kaventaminen vaatii
360 osinkoverotuksen kiristämistä.

361

362 Yritysten verotus on voimakkaasti sidottu globaaliin toimintaympäristöön ja veron on jatkossakin
363 oltava kilpailukykyinen. Vihreistä yritysten verotusta ei nyt tule korottaa.

364

365 Vihreät kannattaa kiinteistöveron korottamista pitkällä aikavälillä, vähän kerrallaan. Kiinteistövero
366 on Suomessa kansainvälisesti vertailtuna matalalla tasolla. Lisäksi kaikki käytössä olevat
367 verovähennykset on käytävä läpi ja mietittävä huolellisesti, ovatko ne verotuksen kokonaisuuden
368 kannalta järkeviä.

369

370 Harmaan talouden torjuntaa on tehostettava. Euroopan unionin päätöksenteossa Suomen on oltava
371 aloitteellinen haitallisen verokilpailun vähentämisessä ja veroparatiisien sulkemisessa. Suomen on
372 edistettävä kansainvälisen finanssimarkkinaveron käyttöönottoa.

373

374 Verorahat on käytettävä tehokkaasti laadukkaiden palveluiden tuottamiseen, ei byrokraatiaan.
375 Jäykkien tuottavuusohjelmien sijaan tarvitaan parempaa ymmärrystä siitä, miten julkisten
376 palveluiden tehokkuutta voidaan mitata ja kehittää. Julkisten palveluiden tuottavuutta on
377 parannettava jatkuvasti esimerkiksi lisäämällä sähköisiä palveluita, sähköistämällä prosesseja ja
378 keskittämällä tukipalveluita. Myös palveluiden vaikuttavuutta on parannettava ja resurssit on
379 kohdennettava niihin palveluihin, jotka ovat aidosti vaikuttavia.

380

382 **Vihreys on vastuuta koko maailmasta**

383 Vihreiden tavoitteet eivät pysähdy valtioiden rajoille. Ihmisoikeudet, ympäristönsuojelu ja talouden
384 ohjaus vaativat kansainvälistä päätöksentekoa. Vihreät kannattaa monenkeskistä yhteistyötä
385 moninapaisessa maailmassa.

386

387 Kansainvälisiä rakenteita on demokratisoiva; ihmisten ja ympäristön oikeuksien kannalta
388 olennaisista kysymyksistä on saatava aikaan sitovia kansainvälisiä sopimuksia. Jotta monenkeskiset
389 neuvotteluprosessit saadaan etenemään, YK-järjestelmää on uudistava. EU:lle riittää yksi yhteinen
390 tuoli turvallisuusneuvoston pysyvien jäsenten joukossa.

391

392 Kehityspolitiikassa on viimein täytettävä 0,7 prosentin sitoumus kehitysyhteistyömäärärahojen
393 tasosta - ilman keinokeinoista paisuttelua. Suomen kehityspolitiikan on lähdettävä köyhyyden
394 vähentämisestä ja kehitysmaiden omista lähtökohdista, ei suomalaisen vientiteollisuuden tarpeista.
395 Kauppapolitiikalla ei pidä tuhota kehitysyhteistyön saavutuksia.

396

397 Globaalin oikeudenmukaisuuden toteutuminen vaatii kansainvälisen talouden rakenteiden muutosta.
398 Kansainväliset finanssimarkkinat tarvitsevat parempaa säätelyä ja lisää läpinäkyvyyttä.
399 Veroparatiisit on suljettava ja koko maailma on verolle pantava. Kauppapolitiikassa on
400 tunnustettava köyhimpien maiden oikeus suojata omaa talouttaan. Myös kansainväliset
401 talousinstituutit (Maailman kauppajärjestö WTO, Kansainvälinen valuuttarahasto IMF ja
402 Maailmanpankki) kaipaavat uudistamista ja demokratisointia.

403

404 Toiminta Euroopan unionissa on sisäpolitiikan luonteva jatke. Vihreät ajaa EU:ssa on samoja asioita
405 kuin kotimaassa: lempeämpää, demokraattisempaa, avoimempaa ja ekologisempaa yhteiskuntaa.

406

407 Suomen on vastattava maanpuolustuksesta, sen voimavaroista ja kriisinhallintaoperaatioista
408 ensisijaisesti itse, mutta hyvässä yhteistyössä muiden EU-maiden kanssa. Kannatamme valikoivaa
409 ja sukupuolineutraalia asevelvollisuutta. Emme pidä Suomen Nato-jäsenyyttä tarpeellisena saati
410 ajankohtaisena.

411

412 Vanhan hyvän ulkopoliittisen periaatteen mukaan ystävät kannattaa valita läheltä. Suhteita Venäjään
413 on monipuolistettava, ja arjen kanssakäymistä on tuettava niin kaupan, koulutuksen, kulttuurin kuin
414 inhimillisen vuorovaikutuksen alueilla. Suomalainen ihmisoikeus- ja demokratiaosaaminen on hyvä
415 vientituote.

416

417 Ihmisoikeuskysymyksiä on nostettava rohkeasti esiin kansainvälisessä vuorovaikutuksessa
418 muutenkin. Helsinki on antanut nimensä prosessille, joka on edistänyt ihmisoikeuksien toteutumista
419 yleismaailmallisesti. Tätä nimeä on syytä vaalia myös jatkossa.

420

421 Suomea pitää kehittää rauhanrakentamisen suurvaltana. On velvollisuutemme hyödyntää ja soveltaa
422 osaamista, jota rauhanrakentamisessa on jo kertynyt. Operaatioihin osallistuminen tarvitsee
423 kuitenkin selkeämpiä kriteereitä. Kriisinhallinnan tehtävänä on ehkäistä kansanmurhia ja pyrkiä
424 konfliktin kestävään ratkaisemiseen. Lähtökohtana on aina oltava kaikkien osapuolten kanssa
425 neuvottelemisen.

426

427 Afganistanissa Suomen on tuettava neuvotteluratkaisujen etsimistä, ja asetettava
428 neuvotteluprosessin käynnistyminen operaation jatkamisen tavoitteeksi. Myös Afganistanin
429 hallitusta on pystyttävä painostamaan sitoutumaan edes perustavimpiin ihmisoikeusperiaatteisiin.

430